

Wszystkie omawiane chrząszcze są w Polsce łowione rzadko lub bardzo rzadko, a *H. furcatus* jest narażony na wyginięcie (VU) (PAWŁOWSKI i in. 2002: [W:] GŁOWACIŃSKI (red.): Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Inst. Ochr. Przynr. PAN, Kraków: 88-120). Najrzadsze są: *A. clypealis*, *A. pseudoclypealis* i *H. glabriusculus*. Znano je dotąd tylko z 2–5 krain, zaś na Wyżynie Lubelskiej stwierdzono je po raz pierwszy.

Interesujący jest szerszy, zoogeograficzny aspekt niektórych stwierdzeń. Na szczególną uwagę zasługuje *A. pseudoclypealis*, podany z trzeciego stanowiska w Polsce. Dotąd znano go tylko z okolic Suwałk (Rubcowo) i z podlaskiej części doliny Bugu (Majdan Stuleński) (PRZEWOŹNY i in. 2006: Nowy Pam. fizjogr., 4: 23-54; WIĘZŁAK 1980: Pol. Pismo ent., 50: 159-163). Bliskość stanowiska na Podlasiu (ok. 22 km od Kol. Ignatów), może sugerować częstsze występowanie gatunku na wschodzie Lubelszczyzny. Tego ciekawego chrząszcza cechuje wąski areał, ograniczony do: Finlandii (tylko jedno znane stanowisko), Białorusi i centralnej części Rosji europejskiej (AUDISIO, NILSSON 2004: [W:] Fauna Europaea version 1.1, <http://www.faunaeur.org>; NILSSON, HOLMEN 1995: The Aquatic Adephaga (Coleoptera) of Fennoscandia and Denmark: II – Dytiscidea. E.J. Brill, Leiden – New York – Köln. 186 ss.). Dane z Polski wyznaczają granicę południowo-zachodnią jego zasięgu. Także nowe dane o *H. glabriusculus* są ważne dla poznania granic jego zasięgu. Gatunek ten jest szeroko rozsiadły w Azji, zaś w Europie występuje w północnej i centralnej części kontynentu. W Europie Środkowej stwierdzono go w Polsce, Niemczech i Holandii, na wschód od Polski jest obecny na obszarze Białorusi i Litwy (AUDISIO, NILSSON 2004: *ibid.*). Wraz ze stanowiskami na Dolnym Śląsku i w Karkonoszach (BURAKOWSKI i in. 1976: Kat. Fauny Pol., XXIII, 4: 1-307), nowe stanowisko wyznacza południową granicę występowania *H. glabriusculus* w Europie.

Paweł BUCZYŃSKI, Zakł. Zool. UMCS, Lublin

Marek PRZEWOŹNY, Wydz. Biologii UAM, Poznań

479. Nowe dane o chrząszczach wodnych (Coleoptera: Dytiscidae, Hydrophilidae) Beskidu Zachodniego

New data on aquatic beetles (Coleoptera: Dytiscidae, Hydrophilidae) of the Beskid Zachodni Mountains

KEY WORDS: Coleoptera, aquatic beetles, first records, rediscovery, Beskid Zachodni Mts., Poland.

Beskid Zachodni to kraina faunistyczna stosunkowo dobrze zbadana pod względem występowania chrząszczy wodnych. Są stąd zarówno bogate dane historyczne, jak i pewna liczba opracowań współczesnych. Jednak wiedza o faunie tego obszaru pozostaje niepełna. Wiele gatunków nie podawano od kilkadziesiątu lub nawet stu lat. Wciąż też wiele jest stwierdzanych po raz pierwszy, co być może wynika z dynamiki fauny a nie z niepełnych wcześniejszych danych. W tej pracy podajemy dane o pięciu gatunkach należących do obu opisanych kategorii.

Materiał dowodowy znajduje się w kolekcji Marka PRZEWOŹNEGO w Poznaniu.

DYTISCIDAE

Hydroglyphus geminus (FABRICIUS, 1792)

– Marszowice (UTM: DA42), rzeka Raba, 15 VI 2007 – 1 ex., ad lucem, leg. P. BUCZYŃSKI.

Chrzążeczki stwierdzane niemal w całej Polsce, stosunkowo pospolite, zasiedlające szerokie spektrum wód stojących i wolno płynących. Jednak z Beskidu Zachodniego podany tylko dwukrotnie, po raz ostatni w okresie międzywojennym (STEFEK 1939: Pr. Oddz. Przyr. Muz. Śląskiego, 1: 125-174.). Być może wynika to z małej liczby odpowiednich siedlisk w krajobrazie górskim i podgórskim.

HYDROPHILIDAE

Enochrus (Enochrus) melanocephalus (OLIVIER, 1792)

– Marszowice (DA42), rzeka Raba, 15 VI 2007 – 2 ex., ad lucem, leg. P. BUCZYŃSKI.

Gatunek znany z kilkunastu krain, choć nieczęsty i występujący w rozproszeniu. Zasiadła głównie różnego rodzaju drobne zbiorniki. Z Beskidu Zachodniego brak oryginalnych danych od ok. 100 lat (REITTER 1910: Verh. Naturf. Ver. Brünn, 8: III-VIII, 1-195).

Enochrus (Lumetus) fuscipennis (THOMSON, 1884)

– Marszowice (DA42), rzeka Raba, 15 VI 2007 – 1 ex., ad lucem, leg. P. BUCZYŃSKI.

Gatunek nowy dla Beskidu Zachodniego. Bardzo rzadki, znany w Polsce tylko z trzech stanowisk, leżących w obrębie Pojezierzy Pomorskiego (PRZEWOŻNY 2004: Wiad. entomol., 23: 69-80; PRZEWOŻNY 2007b: Wiad. entomol., 26: 121-122) i Mazurskiego (PAKULNICKA 2004: Latissimus, 18: 22-27). Gatunek uważany przez wielu autorów za halofila, choć RUTA i współautorzy (2006: Pol. Pismo ent., 75: 359-368) wskazują, że w Polsce stwierdzano go tylko w wodach słodkich. Nowe stanowisko nie wnosi nic nowego do tej dyskusji: w badanym odcinku doliny Raby brak wód słonych, lecz w Beskidzie Zachodnim stosunkowo częste są słone źródła, a gatunek złowiono w pułapkę świetlną, więc mógł to być osobnik migrujący.

Laccobius (Microlaccobius) alternus MOTSCHULSKY, 1855

– Tomice (CA93), rzeka Skawa, 12 VI 2007 – 1 ex., ad lucem, leg. P. BUCZYŃSKI.

Reofil, w Polsce bardzo rzadki, znany z 7 krain, głównie górskich i podgórskich. W ciągu ostatnich 60 lat podał go z kraju jedynie KORDYLAS (1994: Latissimus, 4: 9-11). W Beskidzie Zachodnim notowany dotąd tylko raz (WANKA 1927: Wien. Ent. Ztg., 44: 1-32).

Cercyon (Cercyon) bifenestratus KÜSTER, 1851

– Tomice (CA93), rzeka Skawa, 12 VI 2007 – 5 ex., ad lucem, leg. P. BUCZYŃSKI.

Gatunek nowy dla Beskidu Zachodniego. Eurytop, ripikol, w Polsce dość szeroko rozsielony i stwierdzany często, zwłaszcza w ostatnich latach.

Paweł BUCZYŃSKI, Zakł. Zool. UMCS, Lublin
Marek PRZEWOŻNY, Wydz. Biologii UAM, Poznań

480. Przyczynek do wiedzy o chrząszczach wodnych (Coleoptera: Dytiscidae, Hydrophilidae, Dryopidae) Górnego Śląska

Contribution to the knowledge of aquatic beetles (Coleoptera: Dytiscidae, Hydrophilidae, Dryopidae) of the Upper Silesia region

KEY WORDS: Coleoptera, aquatic beetles, new records, Upper Silesia, S Poland.

Górny Śląsk mimo dużej tradycji entomologicznej i wielu danych faunistycznych, wciąż jest niedostatecznie poznany pod względem rozmieszczenia chrząszczy wodnych. Dysponujemy głównie starymi, jeszcze niemieckimi informacjami z I połowy XX w. (BURAKOW-